

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/17/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813201772
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8813201772.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta v právnej veci žalobcu: Secapital S. á.r.L., so sídlom 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653, Luxemburg, Luxemburské veľkovoľvodstvo, IČO: B 109305 právne zastúpeného: spoločnosťou Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., so sídlom Jilemnického č. 30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: J. S., nar. XX. X. XXXX, bytom G. č. XXX, XXX XX, štátny občan SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Skalica, 909 01, Petrovská 10, IČO: 42 264 154, právne zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Kempom, so sídlom Chorvátsky Grob, 900 25, Josipa Andriča č. 1, o zaplatenie 143,24 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4C/138/2013 - 45 zo dňa 29. 10. 2013, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu na uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť 143,24 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 143,24 eur od 8. 12. 2010 do zaplatenia.

Ako dôvod uviedol, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 1. 10. 2007 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej sa postupca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 40.000,- Sk pri mesačnej splátke 1.293,- Sk, ktorú mal žalovaný uhradiť 48 mesačnými splátkami. Z bodu 2.3 Všeobecných obchodných podmienok vyplýva, že sú prílohou zmluvy a tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. Listom zo dňa 26. 11. 2009 vyzval právny predchodca žalobcu žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo v sume 1.173,82 eur. Podľa žalobcu požaduje sumu 77,98 eur z titulu zmluvnej pokuty vo výške 10 % dlžnej splátky dohodnutej v čl. 12 bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok a sumu 24,73 eur ako náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky. Suma 1.327,76 eur predstavuje skutočne poskytnutý úver, suma 1.974,37 eur predstavuje celkovú sumu úveru, t.j. keby žalovaný splácal úver riadne a včas. Vedľajší účastník na strane žalovaného vzniesol námietku premlčania v dôsledku uplynutia 3-ročnej premlčacej doby, nakoľko prvý raz mohol žalobca vykonať svoje právo po 4. 12. 2009, pričom žalobu na súd podal až 20. 2. 2013. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi súd vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať § 52 a násl. Občianskeho zákonníka, zák. č. 250/2007 Z.z. Aj keď námietku premlčania nevzniesol žalovaný účastník, námietku vzniesol vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na jeho podporu. Jedná sa o úkon, ktorý je jednoznačne na prospech žalovaného, keďže mu prinesie plný úspech v spore. Splatnosť všetkých splátok pôžičky nastala ku dňu 8. 12. 2009, keďže výzvu na splatenie všetkých splátok pôžičky žalovaný prevzal dňa 4. 12. 2009, pričom celú sumu pôžičky bol povinný uhradiť do 3 dní od doručenia

výzvy. 3-ročná premlčacia doba podľa ustanovení Občianskeho zákonníka tak začala plynúť najneskôr dňa 9. 12. 2009 a uplynula dňa 9. 12. 2012. Návrh žalobcu je tak premlčaný, keďže žaloba bola podaná na súd až po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby dňa 20. 2. 2013. Preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovanému, ktorý bol vo veci plne úspešný, žiadne trovy nevznikli, preto mu súd ich náhradu nepriznal. Súd priznal vedľajšiemu účastníkovi, ktorý sa konania zúčastnil na strane žalovaného, ktorý bol v plnom rozsahu úspešný, náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia. Táto náhrada pozostáva z odmeny v sume 33,20 eur za 2 úkony právnej služby vymenované v odôvodnení po 16,60 eur a režijného paušálu 7,81 eur. Právny zástupca vedľajšieho účastníka podal vyjadrenie vo veci samej dňa 27. 8. 2013, ktoré obsahovalo právny rozbor prejednávanej veci. Ak sa pri posudzovaní jednotlivých úkonov právnej služby vedľajšieho účastníka posudzuje ich účelnosť, ako vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa, súd je toho názoru, že oba úkony právnej služby boli účelné.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že v konaní o vydanie platobného rozkazu - v tzv. skrátenom konaní je vedľajšie účastníctvo z povahy veci vylúčené. Pokiaľ odporca nepodá odpor proti platobnému rozkazu, nenastali ani účinky vzniku vedľajšieho účastníctva. K zrušeniu platobného rozkazu dôjde len vtedy, ak výlučne odporca podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej. Žalovaný bol v konaní nečinný a námietku premlčania nevzniesol. Žalobca ďalej vyslovil názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými. Združenie vstúpilo do konania bez ohľadu na vôľu žalovaného, a to oznámením o vstupe, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že Združenie nemalo žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. Preto ani podaný odpor nemožno považovať za odpor s odôvodnením, tak ako to vyžaduje ust. § 174 ods. 1 O.s.p. Paušálny vstup Združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiaden dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Je tu dôvod na pochybnosť, či samotný vedľajší účastník mal vedomosť o tom, že vstúpil do predmetného konania. Z uvedeného je zrejmé, že nemohlo dôjsť k naplneniu podstaty úkonu právnej služby - príprava a prevzatie, vrátane prvej porady s klientom.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení na výzvu odvolacieho súdu oznámil, že namieta zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, pridrižiava sa vyjadrenia vedľajšieho účastníka a súhlasí so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.

Vedľajší účastník vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 24. 1. 2014 navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť v celom rozsahu. Je toho názoru, že zmysel vedľajšieho účastníctva bol v konaní naplnený, keď poskytol žalovanému skutočnú pomoc v spore. Z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Čo sa týka dôvodnosti náhrady trov vedľajšieho účastníka, považuje právne zastupovanie advokátom za účelné, nakoľko právne kvalifikované podania prispievajú k účinnej ochrane odporcu - spotrebiteľa. Procesná aktivita v predmetnom konaní evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej s priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov. Takýmto prostriedkom môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu. Súhlasil s tým, aby sa odvolacie pojednávanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok na neverejnom zasadnutí bez zopakovania či dopĺňovania dokazovania na nariadenom odvolacom pojednávaní. Právnym dôsledkom takéhoto preskúmania je viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1, 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Táto viazanosť odvolacieho súdu sa netýka právneho posúdenia veci. Nakoľko rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu a na internete (§ 156 ods. 1, 3 a § 206 ods. 2 O.s.p.). Pri tomto preskúmaní bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť totiž len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Žalobca v podanom odvolaní nespochybnil skutkový a právny záver napadnutého rozsudku o premlčaní žalovaného nároku, ale len právo vedľajšieho účastníka vzniesť námietku premlčania. Podobne nespochybnil, že k zosplatneniu úveru došlo ku dňu 8. 12. 2009, hoci podľa prehľadu splátok a úhrad pokračoval žalovaný v mesačných splátkach v dohodnutej výške až do zaplatenia poslednej splátky dňa 27. 7. 2012. Žalobca taktiež v podanom odvolaní nespochybnil právny záver napadnutého rozsudku týkajúci sa aplikácie ust. § 101 Občianskeho zákonníka o 3-ročnej premlčacej dobe, hoci právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. 12. 2007. Vychádzajúc zo znenia podaného odvolania bol oprávnený odvolací súd preskúmať len to, či vedľajší účastník bol oprávnený vstúpiť do konania a či mal právo podať námietku premlčania, ako aj výškou náhrady trov priznaných vedľajšiemu účastníkovi.

Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ so sídlom Lehnice č. 725, 930 37, Slovenská republika, IČO: 42 264 154 vzniklo dňa 17. 8. 2012, pričom ako oblasť činnosť má vyznačené, že ide o združenie spotrebiteľov. Jedná sa teda o právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov podľa osobitného predpisu, ktorým je napr. aj zák. č. 250/2007 Z.z. ochrane spotrebiteľa, ktorý s účinnosťou od 1. 7. 2007 nahradil zák. 636/1992 Zb. Vychádzajúc zo znenia ust. § 93 ods. 3 O.s.p. účinného do 31. 12. 2014, bola takáto právnická osoba oprávnený vstúpiť do prebiehajúceho súdneho konania z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti jeho vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka mohol rozhodovať súd len v prípade, že niektorý z účastníkov navrhol rozhodnúť o nepripustení vstupu.

Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ vstúpilo do preskúmvanej veci dňa 21. 5. 2013. O jeho vstupe boli účastníci konania upovedomení súdom, konkrétne žalobca dňa 13. 8. 2013 a žalovaný dňa 12. 8. 2013. Žiaden z nich nemal voči vstupu vedľajšieho účastníka výhrady.

Neúčinnosť vstupu nevyplýva ani z faktu, že žalobca navrhol skončiť konanie v skrátenej verzii vyhlásením platobného rozkazu. Súd nie je takýmto návrhom žalobcu viazaný. Konanie nadobudne povahu tzv. skráteneho konania tým, že súd vydá platobný rozkaz. Až v takom prípade vzniká žalovanému účastníkovi (odporcovi) právo podať odôvodnený odpor. Ak však súd nevydá platobný rozkaz, nenadobúda súdne konanie charakter skráteneho konania a vedľajší účastník môže do konania vstúpiť, pričom o jeho nepripustení môže súd rozhodovať len na návrh účastníka.

V preskúmvanej veci, napriek návrhu žalobcu, prvostupňový súd nevydal navrhovaný platobný rozkaz a nikto, teda ani žalovaný, ani vedľajší účastník nepodal odpor proti takémuto platobnému rozkazu. Za tohto stavu nič nebránilo vedľajšiemu účastníkovi vstúpiť do začatého konania a vyjadriť sa k veci samej. V tejto súvislosti vychádzajúc zo znenia § 93 ods. 4 O.s.p. účinného do 31. 12. 2014 je možné konštatovať, že v konaní mal vedľajší účastník mal rovnaké práva a povinnosti ako účastník, avšak konal iba sám za seba. Len ak jeho úkony by odporovali úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, bol oprávnený posúdiť takéto úkony súd po zvážení všetkých okolností.

Súdna prax sa ustálila na tom, že vedľajší účastník môže účinne vzniesť námietku premlčania v prospech účastníka, na strane ktorého sa zúčastní konania (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 19. 2. 2009 sp. zn. 25Cdo/539/2008). Naviac, akékoľvek pochybnosti v tomto smere sa stali bezpredmetné tým, že žalovaný si vznesenú námietku premlčania osvojil.

Vzhľadom k tomu, že odvolanie žalobcu neobsahuje žiadne ďalšie dôvody spochybňujúce vecnú správnosť preskúmvaného rozsudku, musel odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdiť (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Potvrdený bol aj výrok o náhrade trov prvostupňového konania. Tak, ako už bolo konštatované, dôvodom pre zamietnutie žaloby prvostupňovým súdom bola námietka premlčania vznesená vedľajším účastníkom. Keďže oprávnenosť podania samotnej námietky žalobca v odvolaní nespochybnil, nemôže spochybňovať ani účelnosť takéhoto úkonu právnej služby uskutočneného právnym zástupcom vedľajšieho účastníka. Je možné síce konštatovať, že vedľajší účastník zahlásil vstup do konania bez toho, aby sa vopred oboznámil s predmetom tohto konania a bez toho, aby si vyžiadal súhlas žalovaného na stranu ktorého mienil vstúpiť. Odvolací súd považuje však za nedôvodné tvrdenie žalobcu o neúčelnosti takéhoto konania vedľajšieho účastníka, ako aj neúčelnosti jeho zastúpenia advokátom.

V tejto súvislosti nie je aplikovateľné stanovisko vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo/5/2013 zo dňa 19. 3. 2014, podľa ktorého trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike, nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Treba súhlasiť s názorom, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania (včítane tých, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom) totiž závisí od iných predpokladov, než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Podľa tohto uznesenia nie je možné považovať podanie vedľajšieho účastníka za účelne vykonaný úkon právnej služby, pokiaľ „podanie, ktorým vzniesol námietku premlčania je tak všeobecné a rámcové, že pod tento (jeden) obsah možno iba dosadiť základné údaje týkajúce sa zmluvy o pôžičke, o odstúpení od zmluvy, o splatnosti celého dlhu a následne dosadiť údaje spôsobilé iba identifikovať vec, ktorá je predmetom konania na tom - ktorom súde v Slovenskej republike... Za týchto okolností dovolací súd dospel k záveru, že sudy správne poukazovali na skutočnosť, že v preskúmvanej veci ide o rutinnú záležitosť, ktorá je zvládnuteľná prostredníctvom administratívy vedľajšieho účastníka, a na ktorú nebola potrebná odborná pomoc zvoleného advokáta“.

V preskúmvanej veci právny zástupca vedľajšieho účastníka vypracoval následne po svojom vstupe do konania právny rozbor veci, v rámci ktorého vzniesol námietku premlčania, pričom prvostupňový súd si ním tvrdené argumenty v plnom rozsahu osvojil. Za týchto okolností nemožno dôvodne tvrdiť, že vyjadrenie vedľajšieho účastníka nie je účelne vykonaným úkonom právnej služby, za ktorý by mu nepatriala náhrada trov právneho zastúpenia.

Najvyšší súd SR však v ďalšom uznesení zo dňa 20. 6. 2014 sp. zn. 6 M Cdo/9/2013 vyslovil názor, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej-ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.

Ako príklad uviedol vec, „kde vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne vstúpil do porovnateľných vecí žalobkyne, pričom v písomnom vyjadrení k žalobe vzniesol všeobecne formulovanú (prakticky formulárovú) námietku premlčania aktualizovanú len o údaje žalovaného a údaje o individualizácii vymáhanej pohľadávky. Za tejto situácie, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v tomto písomnom podaní zároveň uviedol, že súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania a že prípadného pojednávania sa ani on, ani jeho zástupca nezúčastní a žiada konať a rozhodnúť v ich neprítomnosti, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu napíňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ak zneužitie práva na právnu ochranu. To má za následok povinnosť súdov konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie a teda i nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovanému v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosti by zodpovedal napr. taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie námietky premlčania, ktorú by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach“.

Odvolací súd v preskúmvanej veci je toho názoru, že aj keď samotné zahlásenie vstupu do konania vedľajšieho účastníka podaním zo dňa 30. 4. 2013 má charakter spomínaného formulárového podania, nemožno to už dôvodne tvrdiť, pokiaľ ide o vznesenie námietky premlčania a jej odôvodnenie v podaní zo dňa 21. 8. 2013. Keďže podmienkou vyjadrenia sa k podanej žalobe prostredníctvom právneho zástupcu je prevzatie a príprava zastúpenia, rozhodol prvostupňový súd správne, keď priznal náhradu trov právneho zastúpenia za oba úkony právnej služby.

Výšku priznanej náhrady za jednotlivé úkony právnej služby, ako aj za ich súhrn žalobca v podanom odvolaní nespochybnil. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi. Zahlásenie vstupu do konania v tejto veci je treba považovať za dôkaz toho, že právny zástupca vec prevzal. Z hľadiska účelnosti však takýto

úkon právnej služby môže byť akceptovateľný za podmienky, že v ďalšom priebehu konania vykonal právny zástupca za vedľajšieho účastníka úkon právnej služby spĺňajúci podmienky účelnosti.

Úspech v odvolacom konaní mal vedľajší účastník. Preto mu v súlade s § 142 ods. 1 a § 93 ods. 4 a § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov odvolacieho konania. Za takéto je treba vždy považovať náklady vzniklé v súvislosti s výzvou súdu na vyjadrenie sa k doručovanému podaniu. V danom prípade prvostupňový súd doručil odvolanie žalobcu právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka s výzvou na písomné vyjadrenie sa. Preto vyjadrenie sa vedľajšieho účastníka zo dňa 24. 1. 2014 je účelne vynaloženým úkonom právnej služby, za ktorý patrí vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia.

Vedľajší účastník si náhradu týchto trov neuplatnil. Preto odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania ani žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi.

Toto rozhodnutie prijal odvolací súd Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomu rozsudku nie je odvolanie prípustné.